

1. www.petkeen.com/how-can-artificial-intelligence-help-pets/
2. www.mydogisarobot.com/ai-for-the-pet-industry/
3. www.aiforpet.com
4. www.hepper.com/how-can-artificial-intelligence-benefit-pets/

УДК: 636.7.09:616.995.42

ХВОРОБА ЛАЙМА У СОБАК

Маслова Я., 1 курс (короткий цикл вищої освіти),

E-mail: maslovaya21@gmail.com

Науковий керівник: **Ніколенко І.**, к. с.-г. наук, доцент

Одеський державний аграрний університет

Вступ. Хвороба Лайма, або борреліоз, не лише залишає відбиток на здоров'ї людей, але також є серйозною проблемою для наших чотирилапих друзів – собак. Ця хвороба передається кліщами і не лише викликає фізичні страждання, а й може мати тривалі наслідки для здоров'я улюбленців. Хвороба Лайма є підступною і важко виявляється, але якщо знати основні аспекти хвороби Лайма у собак, її причини, симптоми, способи лікування, а також важливі заходи обережності, то захистити свого собаку можливо.

Причини, симптоми та лікування хвороби. Хвороба Лайма є бактеріальним захворюванням, яке може передаватися людям, собакам та іншим тваринам деякими видами кліщів. Вона спричиняється спірохетами *Borrelia burgdorferi*, які переносяться усередині кліща і потрапляють в кров собаки через укуси кліща. Потрапивши в кров, бактерії можуть пересуватися до різних частин тіла і викликати проблеми в конкретних органах чи загальне захворювання [3]. Хвороба Лайма відноситься до "нових" захворювань – її як окрему медичну проблему встановили не так давно. Назву вона отримала від містечка Лайм (штат Коннектикут, США), де в 1975 році відбувся перший зареєстрований випадок артриту серед дітей, які відпочивали в лісовій місцевості та мали на шкірі, переважно на відкритих ділянках, сліди від укусів кліщів [1]. Згодом вона поширилась в країнах Європи. Вперше цей діагноз було поставлено близько 50 років тому. Основною з причин розповсюдження даної хвороби вважається широкомасштабне озеленення міст, активне будівництво в передмістях та розширення лісопаркових зон. Осередками розповсюдження цієї хвороби є місця з низькими деревами, чагарниками та газонами, де перебувають кліщі, які вважаються головними її переносниками [мал. 1].

Собаки можуть проявляти кілька форм хвороби Лайма, але найпоширенішими симптомами є кульгавість (вона з'являється раптово і може вражати то одну, то іншу лапу), збільшення лімфатичних вузлів, набряки суглобів, втома, висока температура та втрата апетиту. Крім того, з хворобою

Лайма пов'язуються серйозні проблеми з нирками у собак [4]. Якщо хвороба впливає на нирки, може спостерігатися блювота та втрата ваги. Проте симптоми стає помітно лише через 2-5 місяців, коли бактерії вже розповсюдились по всьому організму. Хвороба також може протікати без симптомів.

Малюнок 1

Хвороба Лайма викликає ураження опорно-рухової та центральної нервової системи.

Хворобу встановлюють за допомогою комбінації анамнезу, фізичних ознак і діагностики. Тест крові виявляє антитіла проти білка під назвою "С6". Наявність антитіл свідчить про активну інфекцію хворобою Лайма. Це можна виявити через три-п'ять тижнів після того, як інфікований кліщ укусив собаку, тобто ще до того, як з'являться ознаки. Це, разом з аналізом сечі, допоможе визначити, чи необхідне лікування. Лікування зазвичай включає в себе прийом антибіотиків.

Для запобігання хвороби дуже важливо щоденно оглядати як собаку, так і себе на наявність кліщів, при їх наявності звернутися до ветеринара для безпечного та негайного видалення кліща. Також важливо використовувати засоби проти кліщів, за можливістю уникати прогулянок в трав'янистих місцях, регулярно проводити огляд у ветеринара та доглядати за травою, кущами і деревами на території будинку.

Висновок. Наразі не існує стовідсоткового способу уникнути хвороби Лайма, тому необхідно бути уважним до тварини, не нехтувати засобами проти кліщів і перевіряти тіло собаки. Цю хворобу складно помітити, що робить її особливо небезпечною, але якщо регулярно перевірятися у ветеринара та слідкувати самостійно за твариною, то хворобу Лайма можна своєчасно виявити та вилікувати.

Список використаної літератури

1. Галатюк О. Є., Передера О. О., Лавріненко І. В., Жерносик І. А. Інфекційні хвороби собак. Навчальний посібник для вузів II–IV рівнів акредитації. – Житомир: ПП "Рута", 2018. – 276с.

2. Jane E. Sykes, Craig E. Greene. Infectious Diseases of the Dog and Cat. Fifth edition. – Elsevier Health Sciences, 2023. – 1828.

3. Harriet Meyers. Lyme Disease in Dogs: Symptoms, Tests, Treatment, and Prevention. American Kennel Club, 2023. URL: <https://www.akc.org/expert-advice/health/lyme-disease-in-dogs/>

4. Malcolm Weir, Ryan Llera, Ernest Ward. Lyme Disease in Dogs. VCA Animal Hospitals. URL: <https://vcahospitals.com/know-your-pet/lyme-disease-in-dogs>

УДК 636.08:054

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СКОТАРСТВА

Мельничук Р., здобувач вищої освіти
Євстафієва Ю., к. с.-г. наук, доцент, **E-mail:** pp.nika22@ukr.net

Подільський державний університет

Провідна галузь тваринництва є скотарство, яке зумовлюється не тільки кількістю худоби в підприємствах нашої країни, а й великим відсотковим співвідношенням секрету молочних залоз та яловичини в структурній схемі продукції тваринництва. Основною продукцією скотарства є молоко, яке має важливе значення в харчуванні людини. Так, в структурі тваринницької продукції від галузі тваринництва одержують 99% молока та понад 50% м'яса. За хімічним складом молоко – повноцінний продукт, сухі речовини якого засвоюються на 92-97%. Енергетична цінність кілограма молока складає 2721 кДж. Молоко є основою для виробництва кисломолочних продуктів, які позитивно перетравлюються людським організмом, володіє дієтичними, лікувальними та антибіотичними властивостями, а також є стимулятором секреторної діяльності шлунку, згубно діє на мікрофлору кишечника. Від великої рогатої худоби, крім того, отримують цінну шкіряну сировину. Після забою тварин використовують практично всі одержані продукти: кров, залози ендокринної системи – виробляють важливі фармацевтичні засоби, травної системи, відкладення жиру на органах черевної порожнини. Вітамінну продукцію для птахівництва та свинарства виготовляють із вмісту шлунково-кишкового тракту, і як наслідок здобуємо продукт для виготовлення ковбас. Для виготовлення парфумів та високоякісного мила використовують внутрішнє сало, а для виробництва м'ясо-кісткового борошна та іншої продукції – кістки після обвалювання туш, тобто, майже всю масу органічної речовини тіла тварин при забої худоби використовують [1, 3].

Виробництво молока є складним технологічним процесом, при якому необхідно безперервно забезпечувати худобу в достатній кількості доброякісними кормами, водою, мінеральними добавками, суворо дотримувати кратність та час доїння і годівлі, своєчасно проводити ветеринарно-профілактичні, лікувальні заходи, осіменіння корів, а також прибирання приміщень та їх вентиляцію.